

Sosiaali- ja
terveysministeriö

HE laiksi alkoholilain muuttamisesta

Saara Karttunen
Erityisasiantuntija
TaV 16.10.2025

Esitys on osa hallitusohjelmaa

- Valmisteltu esitys on osa hallitusohjelman toimeenpanoa
- Hallitusohjelman mukaisesti hallitus uudistaa alkoholipolitiikkaa vastuullisesti eurooppalaiseen suuntaan ja jatkaa vuonna 2018 tehtyä alkoholilain kokonaisuudistusta
- Hallituksen tavoitteena on reilun ja avoimen kilpailun edistäminen
- Esityksellä parannettaisiin suomalaisten kuluttajien ostomahdollisuuksia ja valinnanvapautta sekä edistettäisiin tavaroiden vapaata liikkuvuutta EU:n sisämarkkinoilla
- Esityksellä parannettaisiin kansalaisten ja yritysten oikeusturvaa sekä helpotettaisiin alkoholilain noudattamista valvovien viranomaisten tulkintaa

Ehdotetut muutokset

1. Esityksellä mahdollistetaan alkoholijuomien toimitus kotimaan vähittäismyynnistä ja alkoholiyhtiöstä tilaajalle tai muulle vastaanottajalle.
2. Lakiin lisättäisiin yksiselitteiset säännökset alkoholijuomien rajat ylittävästä etämyynnistä. Suomalaisilla olisi yksiselitteisesti oikeus ostaa etämyyntimenettelyn kautta alkoholia toisissa EU/ETA -maissa toimivilta yrityksiltä.
3. Esityksellä mahdollistettaisiin väkevien alkoholijuomien verkkomarkkinointi. Väkevien alkoholijuomien markkinointia voisi kohdistaa sekä Suomeen että muihin EU- ja ETA-maihin.

Alkoholijuoman toimittamista koskeva sääntely

- Toteutettaisiin ottamalla alkoholilakiin vähittäismyyntiluvan ja anniskeluluvan lisäksi käyttöön uusi **alkoholijuomien toimituslupa**
- Luvanvaraisesta vähittäismyynnistä voisi tilata enintään 8-prosenttisia käymisteitse valmistettuja ja enintään 5,5-prosenttisia muulla tavoin valmistettuja alkoholijuomia
 - Tätä vahvemmat juomat tilattaisiin Alkosta tai rajat ylittävistä etämyynneistä
- Toimituksessa samat aikarajat ja luovutuskiellot (ikärajat, päihtymys ja alkoholin välittäminen) kuin nykyisin vähittäismyynnissä
- Erikseen säädettäisiin toimituskieltopaikoista (esim. sairaalat, terveyskeskukset ja päiväkodit)
- Jokaiselta alkoholijuomien toimittajalta edellytetään toimituspassin suorittamista
- Viranomaisilla oikeus valvoa luovutustilanteita koeostojen avulla

Rajat ylittävää etämyyntiä koskeva sääntely

- Alkoholilakiin lisättäisiin rajat ylittävän etämyynnin määritelmä, joka pohjautuisi valmisteverotuslaissa tarkoitetun etämyynnin määritelmään
- Vastaavasti kuin kotimaisesta vähittäismyynnistä ja alkoholiyhtiöstä myytyjen alkoholijuomien osalta, myös rajat ylittävässä etämyynnissä alkoholijuoman toimittajien tulisi luovuttaa alkoholijuomat ostajalle tai muulle vastaanottajalle
- Etämyyjällä olisi velvollisuus merkitä lähetykseen, että se sisältää alkoholijuomaa. Jos lähetys sisältäisi väkevää alkoholijuomaa, tulisi etämyyjän merkitä myös se lähetykseen.
 - Vastaava merkintävelvollisuus asetettaisiin myös kotimaisille toimijoille
- Lisäksi laissa määriteltäisiin etäosto ja säädettäisiin selkeyden vuoksi, että etäosto on sallittua

Pääasialliset vaikutukset

- Esityksellä positiivisia taloudellisia vaikutuksia
 - Edistäisi kuluttajien kulutusmahdollisuuksia sekä alkoholijuomia markkinoilla myyvien toimijoiden liiketoimintamahdollisuuksia mahdollistamalla alkoholijuomien toimituksen
 - Markkinointisäännösten muutoksilla voisi olla positiivisia vaikutuksia alkoholijuomien vientiä harjoittaviin yrityksiin
- Toisaalta myös negatiivisia vaikutuksia → voisi olla alkoholihaittoja ja niistä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollolle sekä järjestyksenpidolle aiheutuvaa kuormitusta kasvattava vaikutus
- Yhteiskuntatasolla vaikutukset alkoholihaittoihin olisivat todennäköisesti melko vähäisiä, mutta joidenkin yksilöiden tai yhteisöjen kohdalla lakiesityksen vaikutukset voivat olla merkittäviä
- Ei ole kuitenkaan olemassa suoraa tutkimustietoa, jonka avulla voisi muodostaa tarkkoja arvioita esityksen yhteydestä alkoholihaittoihin

Vaikutukset julkiseen talouteen

- Voisi olla vaikutuksia julkiselle taloudelle sekä alkoholin käytöstä aiheutuviin tuloihin että kustannuksiin
- Sosiaali- ja terveydenhuollolle voisi aiheutua lisää kustannuksia
 - Esityksen itsenäiset vaikutukset sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän kuormitukseen arvioitu negatiivisiksi, mutta kuitenkin suhteellisen vähäisiksi
- Jos lisäisi alkoholin kulutusta, voisi tällä olla myös vähäinen alkoholiveron tuottoja lisäävä vaikutus
- Etämyyntisääntelyn vaikutukset alkoholiveron kertymään arvioitu kokonaisuudessaan vähäisiksi
 - Alkoholilain muutos voisi lisätä sellaisten toimijoiden tarjontaa Suomeen, jotka haluavat toimia lainmukaisesti ja ovat pitäneet lainsäädäntöä epäselvänä, kannuste toimijoille noudattaa vero- ja alkoholilainsäädäntöä
 - Toisaalta jatkossakin osa toimijoista pyrkisi todennäköisesti kiertämään verovelvollisuuttaan → etämyynnin kattava valvonta on haastavaa
- Välittömät budjettivaikutukset kohdistuisivat Lupa- ja valvontaviraston (LVV) määrärahoihin

Vaikutukset yrityksiin

- Esitys lisäisi markkinoiden toimivuutta ja kilpailua: aikaisemmin alkoholijuomien toimittaminen ei ole ollut mahdollista
- Ulkomaille sijoittautuneet toimijat voisivat jatkossakin etämyydä Suomeen alkoholijuomia, joita Suomeen sijoittautunut vähittäismyyjä ei voi Suomessa myydä → yrityksille saattaisi olla houkuttelevaa sijoittautua toiseen EU-maahan
- Voisi edistää päivittäistavarakaupan verkkokauppaa: kuluttaja voisi tilata toimituksella alkoholia esim. muiden ruokaostosten yhteydessä
- Voisi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia ravintola-alaan
 - Liiketoimintaa edistäisi mahdollisuus myydä alkoholijuomia ruoka-annosten take away –myynnin yhteydessä (vähittäismyyntiluvalliset ravintolat)
 - Toisaalta alkoholijuoman myynti toimituksella saattaisi tapahtua osin anniskelumyynnin kustannuksella → jos alkoholin kulutus lisääntyisi kotiloissa, voisi vähentää ravintoloiden alkoholin myyntiä
- Toimituspassista, toimitusluvasta ja valvontamaksusta joitakin kustannuksia yrityksille

Vaikutukset Alkoon

- KKO 2025:71 selkeytti etämyynnin oikeustilaa huomattavasti → esityksen vaikutusten Alkoon arvioidaan olevan pieniä ennakkopäätöksen selkeytettyä tilannetta
- Etämyynnin oikeustilan selkeyttämisellä voisi olla vaikutuksia Alkon markkinaosuuteen niistä alkoholijuomista, joita suomalaiset kuluttajat kuluttavat.
- Mitä suositumpaa etämyynnistä tulee, sitä enemmän se heikentää Alkon markkinaosuutta → Alkon myynnin mahdolliseen vähenemiseen ja ulkomailta tilaamisen suosioon vaikuttaa todennäköisesti merkittävästi se, miten kattavasti alkoholijuomista maksetaan veroja.
- Ilman lakimuutosta Alkolla ei olisi mahdollisuutta myydä tuotteitaan toimitettavaksi asiakkaille toisin kuin muihin EU- ja ETA-maihin sijoittautuneilla etämyyjillä → Lakimuutos siis parantaa Alkon asemaa tältä osin.

Vaikutukset viranomaistoimintaan

- LVV toimisi lupa- ja valvontaviranomaisena → uusista tehtävistä aiheutuisi LVV:lle lisätyötä
- Alkoholijuoman toimituksen ja etämyynnin valvonnasta on arvioitu aiheutuvan LVV:lle lain ensimmäisenä voimaantulovuonna 4 htv
 - Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksessä esityksestä aiheutuvaa lisätyötä otetaan huomioon 3 htv
- Luvittamisesta aiheutuvat kustannukset katettaisiin lupamaksuin
- Valvonnasta aiheutuvat kustannukset katettaisiin valvontamaksuin
- Voisi olla vaikutuksia poliisin toimintaan, mikäli esim. järjestyshäiriöt lisääntyisivät
- LVV:llä olisi etämyynnin osalta tiedonsaantioikeus Tullilta ja Verohallinnolta, esityksen ei ole kuitenkaan arvioitu vaikuttavan Tullin tai Verohallinnon resursseihin

Suhde kotitalouksien ja kuluttajan asemaan

- Helpottaisi kuluttajan arkea
 - Ei olisi välttämätöntä mennä fyysiseen toimipaikkaan ostamaan alkoholia
 - Tilaamisen voisi esimerkiksi yhdistää verkon välityksellä tilattavien ruokatilausten yhteyteen
- Verkkokaupassa hintojen vertailu helpompaa ja tuotevalikoima laajempi
- Toisaalta alkoholin toimitus olisi todennäköisesti kuluttajille helpointa ja edullisinta alueilla, joissa toimitus voidaan järjestää edullisesti (kaupunkialueet) → näillä alueilla etäisyydet nykyisinkin pääosin lyhyitä